

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора педагогічних наук, професора
Грибана Григорія Петровича на дисертацію Підпригори Максима
Валерійовича на тему «Формування професійно важливих рухових
якостей курсантів-жінок у процесі фізичного виховання в умовах
воєнного стану», подану на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка»
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»**

Актуальність дослідження. Формування фізичної готовності курсантів-жінок – майбутніх офіцерів ЗС України, у процесі навчання у ВВНЗ до майбутньої військово-професійної та бойової діяльності відбувається за рахунок впровадження методики формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок засобами фізичного виховання, зокрема, гирьового спорту в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. Важливим є розкриття теоретико-методичних основ формування професійно важливих рухових якостей та військово-прикладних рухових навичок курсантів-жінок засобами гирьового спорту, дослідження ставлення курсантів-жінок до занять засобами гирьового спорту та впливу цих занять на формування професійно важливих рухових якостей, військово-прикладних рухових навичок, морфо-функціональний стан й рівень здоров'я курсантів-жінок. Під час обґрунтування засобів фізичного виховання дисертантом враховано специфіку та особливості навчання курсантів-жінок в умовах дії правового режиму воєнного стану та можливості місця дислокації підрозділів. Дисертант пропонує методику формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану, яка дозволить підготувати й залучити до захисту України майбутніх офіцерів-жінок для виконання

бойових завдань в умовах воєнного стану, що підтверджує актуальність теми дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження є складовою частиною науково-дослідної роботи кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка та кафедри теорії та методики фізичного виховання Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Тему дисертаційної роботи затверджено на засіданні Вченої ради Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (протокол № 3 від 26 жовтня 2023 р.).

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, які сформульовані у дисертації. Проаналізувавши матеріали дисертаційного дослідження М. В. Підпригори зазначимо, що актуальність досліджуваної проблеми формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану, її теоретичні й методологічні засади мають належне обґрунтування та аргументацію. Науковий апарат дослідження сформульовано коректно та логічно. Чітко визначено мету, об'єкт, предмет, завдання дослідження. Обґрунтованість і вірогідність одержаних результатів підтверджується використанням комплексу оптимально підібраних методів науково-педагогічного дослідження, результатами чітко спланованого педагогічного експерименту, які свідчать про істотні позитивні зміни рівнів сформованості професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок, коректною статистичною обробкою експериментальних даних. Сформульовані у роботі висновки чітко відповідають поставленим завданням, а їх достовірність і наукова новизна не викликають сумнівів.

Стиль і мова дисертації. Дисертація написана методично грамотно, орфографічно та стилістично витримана на високому рівні.

Наукова новизна отриманих результатів. Оцінюючи вагомі здобутки дисертаційного дослідження, потрібно звернути увагу на результати, які становлять наукову цінність. Зокрема на увагу заслуговують:

- теоретично обгрунтовано методику формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану, сутність якої полягає у розвитку пріоритетних рухових якостей та формуванні військово-прикладних рухових навичок курсантів-жінок засобами гирьового спорту із урахуванням вікових, анатомо-фізіологічних особливостей розвитку жіночого організму, рівня фізичної підготовленості курсантів-жінок та умов проведення занять; обгрунтовано критерії оцінювання навчальних досягнень курсантів-жінок під час занять засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану (ціннісно-мотиваційний, когнітивний та поведінково-діяльнісний);

- удосконалено процес формування професійно важливих рухових якостей та військово-прикладних рухових навичок курсантів-жінок засобами військово-прикладних видів спорту під час навчання в умовах воєнного стану;

- подальшого розвитку набули питання мотивації, покращання показників морфо-функціонального стану, соматичного здоров'я та фізичної працездатності курсантів-жінок під час навчання в умовах воєнного стану.

Практичне значення отриманих наукових результатів полягає у: розробці Підпригорою Максимом Вікторовичем методики формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану, а також критеріїв оцінювання навчальних досягнень курсантів-жінок під час занять засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану.

Результати дисертаційного дослідження пройшли широку апробацію та впроваджені в освітній процес цілого ряду закладів вищої освіти, про що

свідчать відповідні акти (Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (акт від 30 липня 2025 року), Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова (акт від 20 серпня 2025 року), Військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (акт від 01 вересня 2025 року), Харківського національного університету внутрішніх справ (акт від 01 вересня 2025 року).

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій здобувача в опублікованих працях. За результатами дисертаційного дослідження дисертантом Підпригорою М. В. опубліковано 19 наукових праць, серед яких: 2 статті у міжнародному виданні, що входять до наукометричної бази «Scopus»; 7 статей у наукових фахових виданнях України; 10 публікацій апробаційного характеру; 2 публікації виконано одноосібно. Таким чином, кількість та якість публікацій, їх обсяг та зміст свідчать про відповідність вимогам до оприлюднення результатів дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Структура та обсяг роботи. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (331 найменування, з них іноземними мовами – 72) та додатків (на 137 сторінках). Загальний обсяг дисертації – 375 сторінок, з яких 193 сторінки основного тексту. У роботі містяться 28 таблиць та 55 рисунків.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність у цілому. Структура дисертації логічно побудована, що сприяє розкриттю теми дослідження та досягнення поставлених цілей. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків. Усі наукові висновки та положення, викладені в дисертації, детально розкриті та аргументовані, оформлені відповідно до встановлених вимог для наукових робіт.

У вступі обґрунтовано актуальність пошуку ефективних засобів фізичного виховання курсантів-жінок, які сприяли б покращанню розвитку їх

рухових якостей, формуванню військово-прикладних рухових навичок, покращанню функціональної готовності та зміцненню здоров'я, збільшенню обсягу їх рухової активності, та опануванню військової професії під час навчання у ВВНЗ в умовах воєнного стану. Під час вибору та обґрунтування засобів фізичного виховання врахована специфіка та особливості навчання курсантів-жінок в умовах дії правового режиму воєнного стану та можливості місця дислокації підрозділів. Також чітко сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; описано використані методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів; представлено особистий внесок здобувача, дані про апробацію та результати впровадження, подано інформацію про публікації та структуру дисертації.

У першому розділі за допомогою аналізу, порівняння, узагальнення та систематизації інформації наукових, навчально-методичних, нормативно-правових, статистичних, довідкових, інформаційних джерел досліджено сучасний стан проблеми організації освітнього процесу з фізичного виховання та військово-професійної діяльності курсантів-жінок у вищих військових навчальних закладах в умовах воєнного стану. Доведено, що обов'язки курсанта – майбутнього офіцера здатні якісно виконувати лише високоосвічені, фізично підготовлені, свідомі особистості з високим рівнем відповідальності за результати навчання та військово-професійної діяльності, які володіють усіма набутими компетентностями: знаннями, практичними вміннями, навичками, здібностями, сформованими професійно-важливими рисами, що набуваються в процесі навчання у ВВНЗ.

Окремої уваги заслуговує детальний аналіз поглядів науковців на анатомо-фізіологічні особливості жіночого організму у процесі формування професійно важливих рухових якостей засобами гирьового спорту та на основі формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі навчання у вищих військових навчальних закладах в умовах воєнного стану.

У другому розділі висвітлені основні етапи проведення експериментального дослідження, спрямованого на пошук шляхів формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану. Описано основні моменти методики дослідження, детально представлені методики діагностування. До вагомих результатів другого розділу слід віднести дослідження взаємозв'язку між рівнем розвитку рухових якостей та результатами виконання вправ з гирями у курсантів-жінок та методику формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану.

У третьому розділі дисертантом представлено детальний опис і статистичний аналіз результатів експериментальної перевірки впровадження методики формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану.

Загальні висновки дисертаційної роботи узгоджуються із поставленими завданнями, повністю відображають її зміст і структуру, сприяючи цільному розумінню проведеного дослідження.

Дискусійні положення, побажання і зауваження щодо змісту дисертації. Загалом позитивно оцінюючи проведене дослідження М. В. Підпригори маємо звернути увагу на дискусійні положення, висловимо побажання та окремі зауваження:

1. У першому розділі бажано було б більш ширше розкрити досвід підготовки військовослужбовців-жінок до бойової діяльності у країнах НАТО, зокрема у військових навчальних закладах.

2. У другому розділі (підрозділ 2.1.) під час опису методу педагогічного тестування, на нашу думку, було досить детально представлено положення наказу Міністерства оборони України № 225 від 05.08.2021 «Про затвердження Інструкції з фізичної підготовки в системі Міністерства

оборони України», що стосуються умов виконання вправ на розвиток різних рухових якостей та військово-прикладних навичок курсантів-жінок. Вбачаємо доцільним перенесення даної інформації в додатки, оскільки їх опис зайняв майже чотири сторінки.

3. Вагомим практичним доробком роботи Підпригори М. В. є проведення кореляційного взаємозв'язку між рівнем розвитку рухових якостей та результатами виконання вправ з гирями у курсантів-жінок. Разом із тим, потребує пояснення вибір саме таких вправ з гирями для жінок: ривок гирі 16 кг по чергово лівою та правою руками протягом 10 хв; ривок гирі 16 кг по чергово лівою та правою руками протягом 12 хв зі зміною рук довільним способом; поштовх двох гир по 16 кг протягом 10 хв; поштовх двох гир по 16 кг за довгим циклом протягом 10 хв; марафон ривковий.

4. Теоретико-методичні положення методики формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану та практичні комплекси занять на етапах методики необхідно було б оформити як методичні рекомендації для більш ширшого використання курсантами.

5. У роботі подекуди трапляються друкарські огріхи.

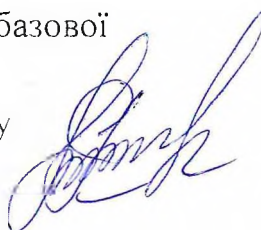
Окреслені зауваження мають рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку рецензованої роботи. Дисертаційне дослідження є самостійною оригінальною роботою, а її результати є вагомим внеском у теорію і практику фізичного виховання військовослужбовців.

Висновок. Аналіз дисертаційної роботи Підпригори Максима Валерійовича «Формування професійно важливих рухових якостей курсантів-жінок у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану» дає підстави констатувати про те, що ця робота є самостійним, завершеним дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичне і практичне значення та вирішує актуальне науково-практичне завдання. Вважаємо, що дисертація заслуговує на позитивну оцінку, відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої

вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 341 від 21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р.), а її автор – Підпригора Максим Валерійович заслуговує присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 01 – «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 011 – «Освітні, педагогічні науки».

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук,
професор кафедри фізичної культури та базової
загальної середньої освіти
Житомирського державного університету
імені Івана Франка

Григорій ГРИБАН

Підпис Грибана Г. П. засвідчує
проректор з наукової та міжнародної роботи
доктор філологічних наук, професор

Вікторія ЖУКОВСЬКА

19.12.2025 р.